

۱۳۸۲۷.۱

۹۵, ۵, ۲۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پژوهشی در تاریخ ایران باستان

مؤلف:

غلامعلی رهبری

سرشناسه : رهبری، غلامعلی، ۱۳۰۸ -

عنوان و نام پدیدآور : پژوهشی در تاریخ ایران باستان/ مولف غلامعلی رهبری.

مشخصات نشر : کرج: گردوی دانش، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری : ۲۷۲ ص.

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۴۰۱-۰۸۹-۴

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت : کتابنامه به صورت زیرنویس.

موضوع : ایران - تاریخ -- پیش از اسلام

رده بندی کنگره : DSR۱۴۰/۹۴۱۳۹۴

رده بندی دیویی : ۹۵۵/۰۱

شماره کتابشناسی ملی : ۴۰۶۶۲۶۸

ناشر : انتشارات گردوی دانش

مدیر مسئول: سیدرضا چایچی ضرابی

عنوان کتاب: پژوهشی در تاریخ ایران باستان

مؤلف: غلامعلی رهبری

ویراستار: علی ترکشی

طرح روی جلد: فاطمه رستمی

حروفچینی: الهه پیاب

مدیر فنی و مسئول چاپ: اسماعیل نوری

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۵

چاپ و صحافی: خجستگان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۰۱-۰۸۹-۴

قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

نشانی: کرج - سه راه رجایی شهر - ضلع شمالی پل - ساختمان ققنوس

تلفکس: ۰۲۶-۳۴۴۵۶۸۱۰ و ۰۲۶-۳۴۴۵۱۵۰۳-۵

صندوق پستی: ۳۱۴۵۷۱۳۴۵۴

پایگاه اینترنتی: www.gdbook.ir

پست الکترونیکی: info@gdbook.ir

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵	پیشگفتار
۹	فصل اول
۹	تاریخ عیلام باستان
۱۵	نقش دین در عیلام
۱۷	نقش قانون در عیلام
۱۹	هنر و فرهنگ عیلام باستان
۲۱	هنر معماری در عیلام
۲۳	شکست عیلام از آشور و تصرف عیلام به وسیله قوم هخامنشی
۲۵	فصل دوم
۲۵	چگونگی تشکیل امپراتوری هخامنشی
۲۶	آیا تشکیل امپراتوری هخامنشی شروع تاریخ ایران است؟
۲۸	آیا کورش شاه ایران بوده است؟
۳۷	آیا ایران یک کشور آریایی است؟
۳۹	کورش کبیر بزرگ‌ترین جهانگشای تاریخ
۴۲	هدف جهانگشایی کورش کبیر
۴۳	دوهزار و پانصدمین سال قدمت دوران زودگذر امپراتوری هخامنشی با تشکیل شاهنشاهی ایران؟
۴۷	جشن دوهزار و پانصدمین سال شاهنشاهی ایران
۵۰	نگاهی دیگر به جشن ۲۵۰۰ ساله
۵۳	کمبوجیه دومین شاهنشاهی هخامنشی
۵۵	ادامه جهانگشایی کورش به وسیله کمبوجیه
۵۹	زمینه‌های گرویدن مردم به بردیا و شورش‌های بعدی در زمان داریوش
۶۱	به قدرت رسیدن یا کودتای داریوش کبیر
۶۴	قسمت‌هایی از کتیبه بیستون که به دستور داریوش تهیه شده است.
۹۳	به حکومت رسیدن داریوش کبیر

صفحه	عنوان
۹۹	موقعیت حکومت هخامنشی
۱۰۶	فصل سوم
۱۰۶	آیا مردم ایران همه آریایی هستند؟
۱۲۳	فصل چهارم
۱۲۳	بررسی تاریخ
۱۳۴	مورخین درباره ایران چه می‌گویند؟
۱۴۲	بررسی خصوصیات تمدن قوم هخامنشی و اقوام مغلوب
۱۵۴	نوشتار استاد زرین کوب در مقدمه چاپ دوم کتاب دو قرن سکوت
۱۵۶	فصل پنجم
۱۵۶	ایران پس از حمله اعراب
۱۶۵	قیام علویان علیه عباسیان و خورد با سامانیان
۱۶۶	لشکرکشی یعقوب لیث به بلخ و فتح آوری غنائم و ارسال برای خلیفه
۱۷۹	تاریخ گذشته
۱۹۰	نظری بر تاریخ گذشته ایران و تخارستان تاریخی
۱۹۴	مروری بر تمدن ایران زمین قبل از هخامنشی
۱۹۶	مروری بر دوران امپراتوری هخامنشی
۲۰۴	منشور کوروش هخامنشی
۲۰۹	نخستین بیانیه جهانی حقوق بشر
۲۱۴	متن اعلامیه جهانی حقوق بشر
۲۱۴	دیاچه اعلامیه جهانی حقوق بشر
۲۱۵	مجمع عمومی
۲۲۲	تفسیری بر سقوط اشکانیان
۲۳۹	آنچه بر جامعه بشری می‌گذرد
۲۵۳	گذر از حکومت‌های قومی و پیدایش حکومت‌های ملی
۲۵۸	نگاهی از بالا به زمین ما
۲۶۵	فصل ششم
۲۶۵	حاکمیت فرصت‌طلبان و اقتدارگرایان بر جهان

پیشگفتار

آنچه که باعث تألیف این کتاب شد، وجود تناقض‌ها و تقایص آشکار در مطالبی است که به عنوان تاریخ در دسترس باشد. گویا تاریخ‌پژوهان و مورخین، پوشاندن خلاف‌ها، بی‌عدالتی‌ها حتی جنایات کسی که بر این سرزمین فرمانروایی کرده‌اند را وظیفه ملی خود دانسته و به این مطلب اساس توجه داشته‌اند که مورخ باید بی‌طرفانه، حقایق، رفتار گذشتگان و شرح بدی‌ها و حتی جنایات، آنها را صریحاً شرح دهد تا نسل حاضر و آیندگان بدانند چه گذشته‌ای داشته، چه کسانی بر آنها فرمانروایی کرده و چه بر سر مردمان زمان خود آورده‌اند. مداحی شاهان گذشته، صرفاً از چگونگی اعمال آنان، عناوین افتخارآمیز بی‌مورد به آنان بخشیدن و خلاف‌های آنان را پنهان کردن، چیزی که در موارد زیادی در مطالب تاریخی ما مشاهده می‌شود، اقدام وطن‌پرستانه و خدمت به مملکت نیست، بلکه گمراه کردن نسل‌هایی است که آینده‌سازان این کشورند.

آنچه به عنوان تاریخ در دسترس ماست نه شرح واقعیات گذشته مردمان این سرزمین، بلکه مطالبی است که بعضی تاریخ‌نگاران بنا بر مصلحت و خواسته حاکمان وقت گرد آورده و به عنوان تاریخ در دسترس ما قرار داده‌اند.

استیلاجویان، باج‌گیران، ماجراجویان و قدرتمندانی که با فراهم آوردن لشکرها با سلطه بر مردمانی که در پی امرار معاش و گذران زندگی خود بوده‌اند، بساط

فرمانروایی برای خود به راه انداخته و پس از چندی در اثر نارضایتی و قیام مردم یا حمله استیلاگران خارجی قوی‌تر از خود قلع و قمع و ساقط شده‌اند. این تاریخ پژوهان با اطلاق جهانگشا به آنان، صرف‌نظر از کشتار و غارتی که به وسیله آنان صورت گرفته آنان را از افتخارات ملی به حساب آورده‌اند.

گذشته ما هر چه باشد، ما با توجه به موقعیت طبیعی، گذشته فرهنگی و وضعیت جغرافیایی موجود، از آنچه می‌توانستیم باشیم بسیار عقب‌تریم. باید این را بپذیریم و به عدل آن بی‌بیریم و با دست برداشتن از خودستایی‌های بی‌مورد، مشکلات خود را بشناسیم و گناهان خود را به گردن دیگران نیندازیم.

مورخین و تاریخ‌پژوهان که روشنفکران جامعه هستند متأسفانه در نگارش وقایع تاریخی به سبب تفسیرهای ناروایی دست زده‌اند؛ در حالی که مردمان تحت سلطه و باج‌خواهی حاکمان وقت به سبب می‌بردند و آن سلطه‌گرایی اغلب موجب تمام‌فراز و فروندهای جامعه بوده. به‌نانکه از گذشته تاریخی ما استنباط می‌شود، موجب همه پیشامدها، جنگ‌ها، کشتارها و فجایع بوده‌اند که هیچگونه ارتباطی با منافع مردمان تحت حاکمیت آنها نداشته است، با این وجود باید ما اغلب شرح تأیید، بزرگداشت و نثار عزت و افتخار بر آنان است. این چیزی نیست که باعث بیداری جامعه و راهگشایی پیشرفت باشد.

در این کتاب سعی شده که آن مطالب را با مستندات قابل قبول از حاکمان کتب تاریخ، مورد بررسی قرار داده و با تشریح تقایص و موارد، در معرض قضاوت خوانندگان قرار دهد.

با مستندات تاریخی به این موضوع خواهیم پرداخت که کشور ما نه تنها سابقه تمدن دو هزار و پانصد ساله دارد، بلکه دارای سابقه پنج هزار و پانصد ساله و بیشتر است و در عیلام قسمتی از سرزمین ما سه هزار سال قبل از تشکیل امپراتوری هخامنشی دارای

تمدن بومی و نه وارداتی به وسیله اقوام دیگر بوده و یکی از پایه گذاران تمدن بشری در این نقطه جهان است، بعلاوه با کشفیاتی که در صد ساله اخیر در نقاط دیگری از ایران، مانند تپه‌های سلیک در اطراف کاشان، تپه مارلیک در مازندران، تپه شهریار در ری، تورنگ تپه در گرگان، تپه حسنلو در آذربایجان و سایر نقاط به عمل آمده و آثار و مصنوعات بدست آمده که مربوط به هزاره‌های قبل از پنجم میلادی است معلوم می‌شود در آن هزاره‌ها تمدن مشابهی در سراسر ایران امروز وجود داشته است.

افتخار ما به فزوحات و اشغال سرزمین‌های دیگران، جهانگشایی و تشکیل امپراتوری‌های ناپایدار با مردمان خارجی از تحمیل مالیات‌های سنگین و کشانده شدن به جنگ‌های توسعه طلبانه و حمله به مناطق دنیای و صحرای آفریقا و سرانجام سقوط و از هم پاشیدن آن بساط، بلکه دستورات در بیش از دو هزار سال قبل از میلاد، داشتن قانون و محاکم قانونی و احداث بناها و ایجاد انگیزه زیگورات‌ها در آن زمان است.

همچنین در این کتاب به تشریح حکومت‌ها و از سقوط امپراتوری بزرگ ایران، امپراتوری هخامنشی، جنگ‌ها و توسعه طلبی‌ها، عیش و نوش‌های شاهان و رقابت‌های خانواده‌های سلاطین وقت، همراه با تحمیل مالیات‌های سنگین به مردم و نیز چگونگی تشکیل حکومت شاهنشاهان با مظالم جامعه طبقاتی که باعث خشم و استیلاهای توده‌های وسیع مردم و استثمار آنان و سرانجام سقوط غیرمنتظره آنان بوسیله مهاجمینی با شعار آزادی و برابری گردید، خواهیم پرداخت.

و نیز به شرح بحران ملیت پس از تصرف سرزمین ما بوسیله اعراب در جامعه، خواهیم پرداخت که چگونه مظالم حکومت‌های طبقاتی چند صد ساله شکست خورده، هیچ امکان و رغبتی برای توده مردم به ایجاد نهضت‌های ملی با هدف دستیابی به حکومت‌هایی نظیر گذشته، و رهایی از سلطه اعراب باقی نگذاشت و مخالفت‌ها و مقاومت‌هایی هم که بوجود آمدند بیشتر جنبه اعتقادی یا قومی، نه ملی و با هدف دستیابی به استقلال ملی، بی‌سابقه در

رژیم‌های گذشته بود، برعکس یکی از نقاط تاریک تاریخ ما به خدمت خلفا در آمدن سران اقوام سرزمین‌های اشغالی اعراب، متنفذین محلی و زورمداران، و حتی باجگیران، برای ایجاد سلطه بر مردمان و باجگیری از آنان و پرداخت سهم خلیفه بوده است، که منجر به تشکیل حکومت‌های محلی خراج‌گزار خلفا، بوسیله عمال ایرانی آنها بوده که تاریخ از تشکیلات آن عمال خلیفه به عنوان حکومت‌های محلی ایرانی یاد کرده و با مغالطه به بعضی از آن باج‌گیران عنوان قهرمان ملی هم داده است.

و نیز به تقاضای مورد بعضی تاریخ‌پژوهان به آریایی‌نژاد بودن ایرانیان و نژاد آریایی می‌پردازیم و شرح خواهیم داد که در موقع کوچ آریایی‌ها به سرزمین ما، در این سرزمین تنها چند هزارساله وجود داشت، و آریایی‌های کوچ‌نشین وارث تمدن چند هزارساله مردمان ساکن این سرزمین بوده‌اند. نه ایجادکنندگان تمدن.

مطالب این کتاب یک نگاه کلی به وقایع گذشته سرزمین ماست که البته بعضی استثناها را در بر نگرفته همچنین. اما اساساً برخی مطالب مندرج در تاریخ نوشته دیگران، مورد انتقاد قرار گرفته است که انتقاد با مطالب ذکر شده به معنای نقی ارزش سایر تألیفات نویسندگان آن نبوده بلکه منظور، آن مطالب منحصر بوده است.

با توجه به اینکه در این کتاب مقالات مساعی هم وجود دارد برای دستیابی آسان خوانندگان به مطالب آن مقالات، بعضی مطالب کلی کتاب، در آن مقالات به اختصار تکرار شده است.

امید است خوانندگان گرامی با دید تحقیقی، نه احساساتی، به مطالب مندرج در این کتاب بنگرند و مطالبی را که غیر قابل قبول به نظرشان می‌رسد، با توجه به عین مطالب نوشته شده و مطالب مورد استناد در این کتاب، نه نتایج استنباطات حاصله خود از مطالب کلی و بدون مأخذ نوشته‌های تاریخی در دسترس، مورد توجه قرار دهند، تا به نتایج منطقی‌تری دست یابند و این موضوعات در جای خود بتواند مورد بحث قرار گیرد.